

Tiroidin Benign Hastalıkları

Bölüm 39

Prof. Dr. Betül BOZKURT

Ana Konular

- ▶ Hipertiroidizm
- ▶ Nodüler Guatr
- ▶ Tiroiditler

Guatr; tiroit glandının normal boyutunun üstüne çıkması, büyümesidir (**Resim 1**). Guatr fonksiyonel olarak normal olabilir (ötroidi), normalden fazla hormon üretebilir (hipertiroidi, tirotoksikoz), normalden az çalışabilir (hipotiroidi).

Fonksiyonel olarak normal guatrın etiyolojik olarak nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Endemik: İyot eksikliğine bağlı, guatrojen diyetler (lahana vb.)
2. İlaç tedavisi nedeniyle: İyodid, amiadaron, lityum
3. Tiroidit: Subakut, kronik (ilerleyen aşamalarda hipotiroidi oluşabilir)
4. Ailesel: Bozulmuş hormon sentezi
5. Neoplazm: Adenom, karsinom
6. Tiroit hormon rezistansı olabilir.

Hipofizde üretilen tiroit stimüle edici hormonun (TSH; thyroid stimulating hormone) kan değerlerinin normalden fazla olması diffüz tiroit hiperplazisini tetikler. Guatrda, tiroit bezi diffüz olarak ya da nodüler olarak büyür.

Fizik muayenede tiroit, diffüz veya nodüler yumuşak kıvamlı ve büyümüş olarak palpe edilir. Fonksiyonel olarak normal guatrlar, bası semptomları oluşturacak kadar büyükse, retrosternal uzanım gösteriyorlarsa ya da kozmetik sorun oluşturuyorlarsa cerrahi tedavi edilirler, aksi halde herhangi bir cerrahi veya medikal girişim gerektirmezler.

Resim 1. Graves'e bağlı göz bulgusu; Graves oftalmopatisi
(Fotograf: Stj. Dr. Zeliha Büşra Durgungöz; Uzm. Dr. Leyla Batmaz'ın izniyle)

HİPERTİROİDİZM

Hipertiroidizm ya da tirotoksikoz tiroit bezinin fazla çalıştığı durumları tanımlar. Tiroit hormonları olan *triyodotironin* (T3) ve *tiroksinin* (T4) aşırı yapımı olarak da tanımlanabilir. Tiroit hormonları kanda serbest ya da proteinlere bağlı olarak bulunurlar. Klinik pratiğinde bu hormonların proteine bağlı olmayan formları, yani serbest T3 (sT3) ve serbest T4 (sT4) değerleri temel alınır. Hipertiroidizm ABD'de genel popülasyonun % 0.05-1.3'ünde görülür ve hastaların çoğu subklinikdir (TSH düşükken, sT3 ve sT4 normaldir).

Toksik guatr (Tirotoksikoz); *toksik nodüler guatr* (TNG) ve *toksik diffüz guatr* (TDG) olarak ayrılır. En sık görülen şekli toksik diffüz guatr, yani

Kaynaklar

Cibas E. S., Syed Z. Ali. The 2017 Bethesda System for Reporting Thyroid Cytopathology. **Thyroid**.2017 Nov;27(11):1341-1346. doi: 10.1089/thy.2017.0500.

Gregory Randolph; Surgery of the Thyroid and Parathyroid Glands 2nd Edition, 2012, Saunders, eBook ISBN: 9781455733934, eBook

ISBN: 9780323248532, Hardcover ISBN: 9781437722277.

Head and Neck and Endocrine Surgery From Clinical Presentation to Treatment Success; Editors: **Sakr**, Mahmoud (Ed.), 2016. 225-333.

Haugen BR, Alexander EK, Bible KC et al. 2015 American Thyroid Association

Management Guidelines for Adult Patients with Thyroid Nodules and Differentiated Thyroid Cancer: The American Thyroid Association Guidelines Task Force on Thyroid Nodules and Differentiated Thyroid Cancer. *Thyroid*. 2016; 26:1-133.

Kenneth Ain, M. Sara Rosenthal. *The Complete Thyroid Book*, Second Edition, 2010.